

PHILIP KERR

ΤΟ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΛΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΑΓΚΟΣ

Κ Ε Δ Ρ Ο Σ

Philip Kerr: *To ένα από το άλλο*
Τίτλος πρωτοτύπου:
Philip Kerr: *The One From The Other*

ISBN 978-960-04-5335-5

Μετάφραση: Γιώργος Μαραγκός
Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-διόρθωση: Αλέκα Πλακονούρη
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© 2006 by Philip Kerr

© Για την έκδοση στα ελληνικά, Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε., 2022

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

ΕΝΑ Μόναχο 1949

Ήμαστε πολύ κοντά σε ένα παλιό στρατόπεδο συγκέντρωσης. Όταν όμως δίναμε οδηγίες, συνήθως δεν το αναφέραμε, εκτός κι αν ήταν απολύτως απαραίτητο. Το ξενοδοχείο, στην ανατολική πλευρά της μεσαιωνικής πόλης του Νταχάου, βρισκόταν σε έναν μικρό, λιθόστρωτο δρόμο, φυτεμένο με λεύκες, και μόνο η κοίτη του ποταμού Βουρμ το χώριζε από το πρώην στρατόπεδο συγκέντρωσης – που πλέον ήταν οικισμός για Γερμανούς και Τσέχους πρόσφυγες από τους κομμουνιστές. Ήταν ένα πέτρινο κτίριο με ξύλινα πλαίσια, μια τριώροφη βίλα των προαστίων, με απότομα κεκλιμένη στέγη που είχε πορτοκαλί κεραμίδια και ένα περιμετρικό μπαλκόνι στον πρώτο όροφο, απ' όπου ξεχειλίζαν κόκκινα γεράνια. Ήταν από τα κτίρια που οι δόξες τους είχαν περάσει. Από τότε που οι ναζί και οι Γερμανοί αιχμάλωτοι πολέμου είχαν φύγει από το Νταχάου, κανείς δεν ερχόταν πια στο ξενοδοχείο, παρά μόνο κανένας πολιτικός μηχανικός που συνέβαλλε στη μερική εξάλειψη ενός στρατοπέδου συγκέντρωσης όπου είχα βρεθεί κι εγώ κρατούμενος για αρκετές, πολύ δυσάρεστες βδομάδες το καλοκαίρι του 1936. Οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι του βαναρικού λαού δεν θεωρούσαν απαραίτητο να διατηρήσουν τα απομεινάρια του στρατοπέδου για τους επισκέπτες τού σήμερα και του αύριο. Οι περισσότεροι κάτοικοι της πόλης, ανάμεσά τους κι εγώ, ήταν της άποψης όμως ότι το στρατόπεδο αποτελούσε τη μόνη ευκαιρία να μπουν χρήματα στο Νταχάου. Ήταν ωστόσο

λίγες οι πιθανότητες να γίνει κάτι τέτοιο, εφόσον δεν είχε χτιστεί ακόμα ο ναός στη μνήμη των θυμάτων και δεν υπήρχε καν μνήμα στον μαζικό τάφο όπου ήταν θαμμένοι πάνω από πέντε χιλιάδες νεκροί. Επισκέπτες δεν έρχονταν και, παρά τις προσπάθειές μου με τα γεράνια, το ξενοδοχείο άρχισε να πεθαίνει. Όταν λοιπόν μπήκε στο μικρό τούβλινο δρομάκι μας μια καινούργια δίπορτη Buick Roadmaster, είπα από μέσα μου ότι οι δύο άντρες είχαν μάλλον χάσει τον δρόμο και είχαν σταματήσει να ζητήσουν οδηγίες για τον στρατώνα του Τρίτου Αμερικανικού Στρατού, αν και ήταν δύσκολο να φανταστώ πώς ήταν δυνατόν να μην τον είδαν.

Ο οδηγός βγήκε από την Buick, τεντώθηκε σαν παιδί και κοίταξε τον ουρανό λες και τον ξάφνιαζε που άκουγε πουλιά να κελαηδούν σε ένα μέρος όπως το Νταχάου. Συχνά έκανα κι εγώ την ίδια σκέψη. Ο συνοδηγός έμεινε στη θέση του κοιτάζοντας ευθεία μπροστά, ευχόμενος μάλλον να βρισκόταν κάπου αλλού. Τον καταλάβαινα, και αν είχα κι εγώ το γυαλιστερό πράσινο σεντάν τους, σίγουρα δεν θα σταματούσα να οδηγώ. Κανείς τους δεν φορούσε στολή, ο οδηγός όμως ήταν πιο καλοντυμένος από τον συνοδηγό. Πιο καλοντυμένος, πιο καλοθρεμμένος και μάλλον πιο υγιής, ή τουλάχιστον έτσι μου φαινόταν. Ανέβηκε τα πέτρινα σκαλιά με πηδηχτό βήμα και πέρασε την είσοδο λες και του ανήκε το μέρος, κι εγώ ένευσα ευγενικά με το κεφάλι προς τον μαυρισμένο άντρα που δεν φορούσε καπέλο, αλλά γυαλιά, με πρόσωπο σαν γκραν μετρ στο σκάκι που είχε υπολογίσει κάθε του κίνηση. Δεν μου φαινόταν καθόλου πως είχε χάσει τον δρόμο του.

«Είστε ο ιδιοκτήτης;» ρώτησε αμέσως μόλις πέρασε την πόρτα, χωρίς καν να προσπαθήσει να επιδείξει καλή γερμανική προφορά και χωρίς καν να με κοιτάζει όσο περίμενε την απάντηση.

Έριξε μια αδιάφορη ματιά στη διακόσμηση του ξενοδοχείου, που υποτίθεται έκανε την αίθουσα να θυμίζει σπιτικό, αλλά μόνο αν νοίκιαζες το δωμάτιο με μια βοσκοπούλα. Υπήρχαν κουδούνια, ανέμες, χτένια, τσουγκράνες, ακονόπετρες κι ένα μεγάλο ξύλινο

βαρέλι, πάνω στο οποίο βρισκόταν μια εφημερίδα *Süddeutsche Zeitung* δύο ημερών και ένα πραγματικά αρχαίο αντίτυπο της *Münchener Stadtanzeiger*. Στους τοίχους υπήρχαν κάποιες υδατογραφίες με τοπικές αγροτικές σκηνές από μια εποχή όταν ζωγράφοι καλύτεροι από τον Χίτλερ έρχονταν στο Νταχάου, αφού τους είχε φέρει ως εδώ η παράξενη γοητεία του ποταμού Άμπερ και του Νταχάουερ Μος – ενός εκτεταμένου βάλτου, που πλέον το μεγαλύτερο μέρος του είχε αποστραγγιστεί για να γίνει καλλιεργήσιμη γη. Ήταν όλα κιτς όσο κι ένα μπρούντζινο ρολόι κούκος.

«Μπορείτε να πείτε ότι είμαι ο ιδιοκτήτης», είπα. «Τουλάχιστον όσο η σύζυγός μου ασθενεί. Είναι στο νοσοκομείο. Στο Μόναχο».

«Τίποτα σοβαρό ελπίζω», είπε ο Αμερικανός, χωρίς να με κοιτάζει και πάλι.

Έδειχνε να ενδιαφέρεται περισσότερο για τις υδατογραφίες παρά για την υγεία της γυναίκας μου.

«Υποθέτω ότι ψάχνετε τον αμερικανικό στρατώνα στο παλιό στρατόπεδο συγκέντρωσης», είπα. «Στρίψατε, ενώ θα έπρεπε να πάτε ευθεία και να περάσετε τη γέφυρα πάνω απ' το ποτάμι. Λιγότερο από εκατό μέτρα από δω. Από την άλλη πλευρά αυτών των δέντρων».

Τώρα με κοίταξε και τα μάτια του έγιναν παιχιδιάρικα σαν της γάτας.

«Λεύκες, σωστά;» Έσκυψε να κοιτάξει από το παράθυρο προς την κατεύθυνση του στρατοπέδου. «Βάζω στοιχήμα ότι χαίρεστε που τις έχετε. Θέλω να πω δεν φαίνεται καν πως υπήρχε στρατόπεδο εκεί, έτσι δεν είναι; Πολύ χρήσιμο».

Αγνοώντας τη συγκαλυμμένη κατηγορία στον τόνο του, πήγα κι εγώ στο παράθυρο.

«Κι εγώ που νόμιζα ότι χαθήκατε».

«Όχι, όχι», είπε ο Αμερικανός. «Δεν χάθηκα. Αυτό το μέρος έψαχνα. Αν δηλαδή είμαι στο Ξενοδοχείο Σρόντερμπραου».

«Εδώ είναι το Ξενοδοχείο Σρόντερμπραου».

«Τότε είμαστε στο σωστό μέρος».

Ο Αμερικανός είχε ύψος λίγο πάνω από ένα και εβδομήντα, με σχετικά μικρά χέρια και πόδια. Το πουκάμισο, η γραβάτα, το παντελόνι και τα παπούτσια του ήταν σε διάφορες αποχρώσεις του καφέ, αλλά το σακάκι του ήταν φτιαγμένο από ανοιχτόχρωμο τουίντ, και μάλιστα καλοραμμένο. Το χρυσό του Rolex μου έλεγε ότι στο γκαράζ του στην Αμερική υπήρχε και καλύτερο αυτοκίνητο από την Buick.

«Θέλω δύο δωμάτια για δύο βράδια», είπε. «Για μένα και τον φίλο μου στο αυτοκίνητο».

«Φοβάμαι πως δεν είμαστε ξενοδοχείο εγκεκριμένο για Αμερικανούς», είπα. «Μπορεί να χάσω την άδειά μου».

«Δεν θα το πω σε κανέναν», είπε.

«Μη νομίζετε ότι είμαι αγενής, σας παρακαλώ», είπα δοκιμάζοντας να μιλήσω τα αγγλικά που μάθαινα μόνος μου. «Αλλά για να είμαι ειλικρινής, δεν απέχουμε πολύ από το να κλείσουμε. Το ξενοδοχείο εδώ ήταν του πεθερού μου, μέχρι που πέθανε. Η σύζυγός μου κι εγώ δεν τα έχουμε καταφέρει και πολύ καλά στη διαχείριση. Για προφανείς λόγους. Και τώρα που είναι άρρωστη...» Σήκωσα τους ώμους. «Βλέπετε, κύριε, δεν μαγειρεύω και πολύ καλά και καταλαβαίνω ότι είστε άνθρωπος που του αρέσουν οι ανέσεις. Θα ήταν καλύτερα να πηγαίνατε σε κάποιο άλλο ξενοδοχείο. Ίσως στο Τσίγκλερμπραου ή στο Χερχάμερ στην άλλη πλευρά της πόλης. Και τα δύο είναι εγκεκριμένα για Αμερικανούς. Και έχουν και εξαιρετικές καφετέριες. Ειδικά το Τσίγκλερμπραου».

«Να φανταστώ λοιπόν ότι δεν υπάρχουν άλλοι πελάτες στο ξενοδοχείο;» ρώτησε, αγνοώντας τις αντιρρήσεις μου και την απόπειρα να μιλήσω αγγλικά.

Η γερμανική προφορά του ήταν σχεδόν ανύπαρκτη, αλλά η γραμματική και το λεξιλόγιό του ήταν μια χαρά.

«Έτσι είναι», είπα. «Είμαστε άδαιοι. Όπως σας είπα, κοντεύουμε να κλείσουμε».

«Ρώτησα μόνο επειδή μιλάτε πάντα στο πρώτο πληθυντικό», είπε. «Ο πεθερός σας έχει φύγει από τη ζωή και είπατε ότι η σύζυγός σας είναι στο νοσοκομείο. Όμως χρησιμοποιείτε συνεχώς το πρώτο πληθυντικό. Σαν να είναι και κάποιος άλλος εδώ».

«Συνήθεια των ξενοδόχων», είπα. «Μόνο εγώ είμαι εδώ και η άψογη αίσθηση που έχω για καλές υπηρεσίες».

Ο Αμερικανός έβγαλε ένα φλασκι με ουίσκι σίκαλης από την τσέπη του σακακιού του και το κράτησε για να διαβάσω την ετικέτα.

«Μήπως η άψογη αίσθηση για καλές υπηρεσίες περιλαμβάνει και δύο καθαρά ποτήρια;»

«Δύο ποτήρια; Βέβαια».

Δεν μπορούσα καν να φανταστώ τι ήθελε. Σίγουρα δεν έμοιαζε να θέλει έκπτωση στα δύο δωμάτια. Αν υπήρχε κάτι που βρωμούσε στην υπόθεση, εγώ πάντως δεν το μύριζα. Εξάλλου τίποτα κακό δεν είχε η ετικέτα στο ουίσκι.

«Κι ο φίλος σας στο αυτοκίνητο; Δεν θα μας κάνει παρέα;»

«Εκείνος; Μπα, δεν πίνει».

Πήγα στο γραφείο να πιάσω δύο ποτήρια. Πριν ρωτήσω αν ήθελε νερό με το ουίσκι του, ο Αμερικανός είχε γεμίσει και τα δύο ποτήρια μέχρι πάνω. Κράτησε το ποτήρι στο φως και είπε αργά:

«Ξέρετε, μακάρι να θυμόμουν ποιον μου θυμίζετε».

Το άφησα να περάσει. Τέτοιο σχόλιο μόνος ένας Αμερικανός ή ένας Άγγλος θα έκαναν. Στη Γερμανία σήμερα κανείς δεν θέλει να θυμάται τίποτα και κανέναν. Το προνόμιο της ήττας.

«Θα το θυμηθώ», είπε κουνώντας το κεφάλι του. «Ποτέ δεν ξεχνώ ένα πρόσωπο. Όμως δεν είναι σημαντικό».

Ήπιε το ουίσκι του και έσπρωξε μακριά το ποτήρι. Ήπια κι εγώ μια γουλιά. Είχα δίκιο. Ήταν καλό ουίσκι και του το είπα.

«Άκου εδώ», είπε. «Να ξέρεις ότι το ξενοδοχείο σου εξυπηρετεί

μια χαρά τους σκοπούς μου. Όπως είπα, χρειάζομαι δύο δωμάτια για ένα ή δύο βράδια. Εξαρτάται. Σε κάθε περίπτωση έχω λεφτά για ξόδεμα. Μετρητά».

Έβγαλε ένα μάτσο ολοκαίνουργια μάρκα από την πίσω τσέπη, αφαίρεσε το ασημένιο κλιπ και μέτρησε πέντε χαρτονομίσματα των είκοσι στο γραφείο μπροστά μου. Ήταν περίπου πέντε φορές πάνω από την τιμή δύο δωματίων για δύο βράδια.

«Τέτοια χρήματα ντρέπονται όταν ακούν πολλές ερωτήσεις».

Τελείωσα το ποτό μου και επέτρεψα να στραφεί το βλέμμα μου στον συνοδηγό, που ακόμα καθόταν στην Buick έξω και κατάλαβα ότι μισόκλεισα τα μάτια μου, αφού είχα λίγη μυωπία αυτές τις μέρες, καθώς προσπαθούσα να δω τι σόι είναι. Αλλά ο Αμερικανός με είχε ήδη πάρει χαμπάρι.

«Αναρωτιέσαι για τον φίλο μου», είπε. «Μήπως είναι από κείνους που κουνάν την αγλαδιά». Έβαλε πάλι και στους δυο μας ποτό και χαμογέλασε πονηρά. «Μην ανησυχείς. Δεν έχουμε καμία συμπάθεια ο ένας στον άλλο, αν αυτό σε προβληματίζει. Κάθε άλλο μάλιστα. Αν ποτέ του ζητούσες τη γνώμη του για μένα, φαντάζομαι ότι αυτός ο μπάσταρδος θα σου έλεγε πως με απεχθάνεται».

«Ωραίος συνταξιδιώτης», είπα. «Πάντα έλεγα ότι ένα ταξίδι που το μοιράζεσαι δημιουργεί διπλάσιες χαρούμενες αναμνήσεις».

Ήπια από το δεύτερο ποτό μου. Για την ώρα όμως δεν ακουμπούσα καν τα εκατό μάρκα, τουλάχιστον με το χέρι μου. Το βλέμμα μου όμως έπεφτε συνεχώς πάνω στα πέντε χαρτονομίσματα και ο Αμερικανός το είδε και είπε:

«Άντε. Πάρε τα λεφτά. Και οι δύο ξέρουμε ότι τα χρειάζεσαι. Το ξενοδοχείο δεν έχει δει πελάτη από τότε που η κυβέρνησή μου σταμάτησε τη δίωξη εγκληματιών πολέμου στο Νταχάου τον περασμένο Αύγουστο. Έχει περάσει σχεδόν ένας χρόνος, σωστά; Δεν είναι ν' απορείς που ο πεθερός σου αυτοκτόνησε».

Δεν είπα τίποτα. Σίγουρα όμως κάτι είχε αρχίσει να μου βρωμάει.

«Θα πρέπει να ήταν δύσκολο», συνέχισε. «Πολύ δύσκολο. Τώρα που οι δίκες έχουν σταματήσει, ποιος θέλει να έρθει εδώ για διακοπές; Θέλω να πω το Νταχάου δεν είναι και το Κόνει Άιλαντ, σωστά; Μπορεί να σταθείς τυχερός βέβαια. Μπορεί να πετύχεις Εβραίους που νοσταλγούν το παρελθόν τους».

«Πες αυτό που θες να πεις», είπα.

«Εντάξει». Τελείωσε το ποτό του και πήρε στο χέρι του μια χρυσή ταμπακιέρα από την άλλη τσέπη. «Επιθεωρητή Γκούντερ».

Πήρα το τσιγάρο που μου πρόσφερε και τον άφησα να μου το ανάψει με ένα σπύρτο, που το ζωντάνεψε με το νύχι του όσο ήταν ακόμα κοντά στο πρόσωπό μου.

«Πρόσεχε μ' αυτό», είπα. «Μπορεί να χαλάσεις το μανικιούρ».

«Ή μπορεί να μου το χαλάσεις εσύ; Σωστά;»

«Ίσως».

Γέλασε.

«Μη μου το παίζεις ζόρικός, φίλε», είπε. «Το έχουν δοκιμάσει κι άλλοι. Οι Γερμαναράδες που το προσπάθησαν ακόμα φτύνουν κομμάτια από τα βλήματα».

«Δεν ξέρω», είπα. «Δεν μοιάζεις και τόσο σκληρός. Ή μήπως έτσι είναι της μόδας να ντύνονται σήμερα οι σκληροί;»

«Όσα ξέρεις εσύ έχουν δευτερεύουσα σημασία για μένα, Μπέρνι παλιόφιλε», είπε. «Να σου πω για λίγο όσα ξέρω εγώ. Και ξέρω πολλά. Πως εσύ κι η σύζυγος ήρθατε εδώ από το Βερολίνο το περασμένο φθινόπωρο για να βοηθήσετε τον γέρο με το ξενοδοχείο. Πως αυτοκτόνησε λίγο πριν από τα Χριστούγεννα και πως εκείνη κατέρρευσε εξαιτίας του. Πως κάποτε ήσουν επιθεωρητής του Εγκληματολογικού στο Άλεξ στο Βερολίνο. Μπάτσος. Σαν κι εμένα».

«Δεν μοιάζεις με μπάτσο».

«Ευχαριστώ, θα το θεωρήσω φιλοφρόνηση, κύριε επιθεωρητά».

«Έχουν περάσει δέκα χρόνια», είπα. «Κυρίως ήμουν απλός ερευνητής. Ή ιδιωτικός ντετέκτιβ».

Ο Αμερικανός κούνησε το κεφάλι του προς το παράθυρο.

«Ο τύπος στο αυτοκίνητο είναι δεμένος με χειροπέδες στο τιμόνι. Είναι εγκληματίας πολέμου. Οι γερμανικές εφημερίδες σας θα τον αποκαλούσαν ερυθροχίτωνα. Κατά τη διάρκεια του πολέμου είχε μετατεθεί εδώ, στο Νταχάου. Ήταν στο κρεματόριο, έκαιγε πτώματα και γι' αυτό η ποινή του ήταν είκοσι έτη. Αν θες τη γνώμη μου, θα έπρεπε να τον κρεμάσουν. Όλους τους. Από την άλλη όμως, αν τον είχαν κρεμάσει, δεν θα ήταν απ' έξω τώρα να με βοηθάει στις έρευνές μου. Και δεν θα είχα τη χαρά να σε γνωρίσω».

Φύσηξε λίγο καπνό προς το ανάγλυφο, ξύλινο ταβάνι και στη συνέχεια έβγαλε ένα κομμάτι καπνού από τη φλύαρη, ρόδινη γλώσσα του. Αν του έδινα μια γρήγορη γροθιά, μπορεί και να έχανε την άκρη της. Ήμουν με το μέρος του τύπου στο αυτοκίνητο. Εκείνου που μισούσε το αμερικανάκι. Αντιπαθούσα τους τρόπους του Γιάνκη και το πλεονέκτημα που νόμιζε ότι είχε εναντίον μου. Αλλά δεν άξιζε τον κόπο να τον χτυπήσω. Ήμουν στην Αμερικανική Ζώνη και γνωρίζαμε και οι δύο πως θα είχα μπελάδες. Δεν ήθελα μπελάδες με τους Αμερικανούς. Ειδικά μετά τους μπελάδες που είχα με τους Ρώσους. Οπότε κράτησα τις γροθιές μου κολλημένες στο σώμα μου. Υπήρχε ακόμα εξάλλου και το μικρό ζήτημα των εκατό μάρκων. Και εκατό μάρκα δεν ήταν παίξε γέλασε.

«Φαίνεται πως ο τύπος στο αυτοκίνητο ήταν φίλος του πατέρα της συζύγου σου», είπε ο Αμερικανός. Γύρισε από την άλλη και μπήκε στο μπαρ του ξενοδοχείου. «Υποθέτω πως ο ίδιος κι οι φίλοι του από τα Ες Ες έρχονταν εδώ συχνά».

Είδα το βλέμμα του να πηγαίνει στα βρώμικα ποτήρια πάνω στην μπάρα, τα ξεχειλισμένα τασάκια, τους λεκέδες από μπίρα στο πάτωμα. Όλα δικά μου. Αυτό το μπαρ ήταν το μόνο σημείο στο ξενοδοχείο που το ένιωθα πραγματικά σίτι μου.

«Φαντάζομαι ότι εκείνες οι μέρες ήταν καλύτερες, ε;» Γέλασε. «Ξέρεις, πρέπει να γίνεις πάλι μπάτσος, Γκούντερ. Δεν είσαι ξενοδόχος, αυτό είναι σίγουρα. Τι στον διάβολο, έχω δει θήκες πτωμάτων που έδειχναν πιο ελκυστικές από αυτό το μέρος».

«Κανείς δεν σου ζητάει να μείνεις και να κάνουμε παρέα», είπα.

«Παρέα;» Γέλασε. «Αυτό κάνουμε; Όχι, δεν νομίζω. Η παρέα δείχνει μια θερμή σχέση. Και δεν αισθάνομαι κάτι τέτοιο για κανέναν που θα μπορούσε να μείνει σε μια τέτοια πόλη, φίλε».

«Μη νιώθεις άσχημα», είπα. «Είμαι μοναχοπαίδι. Έχω συνηθίσει να μην έχω παρέα. Και για να είμαι ειλικρινής, θα προτιμούσα ν' αδειάσω τα τασάκια παρά να κάθομαι να σου μιλάω».

«Ο Βολφ, ο τύπος στο αμάξι», είπε ο Αμερικανός, «ήταν πραγματικά ευρηματικός τύπος. Πριν κάψει τα πτώματα, τους έβγαζε τα χρυσά δόντια με μια τανάλια. Είχε κι ένα κλαδευτήρι για να κόβει δάχτυλα για τις βέρες. Είχε και μια ειδική λαβίδα, ώστε να ψάχνει τα ιδιαίτερα των νεκρών αναζητώντας χαρτονομίσματα, κοσμήματα και χρυσά νομίσματα. Είναι εκπληκτικό πόσα έβρισκε. Αρκετά για να γεμίσουν ένα άδειο κουτί για μπουκάλια κρασί, το οποίο έθαψε στον κήπο του πεθερού σου πριν την απελευθέρωση του στρατοπέδου».

«Και θες να σκάψεις να το βρεις;»

«Δεν πρόκειται να σκάψω». Ο Αμερικανός έδειξε την πόρτα με τον αντίχειρα. «Εκείνος θα το κάνει, αν θέλει το καλό του».

«Τι σε κάνει να νομίζεις πως το κουτί είναι ακόμα εκεί;» ρώτησα.

Σήκωσε τους ώμους.

«Είναι σχεδόν σίγουρο ότι ο χειρ Χάντλεξερ, ο πεθερός σου, δεν το βρήκε. Αν το είχε βρει, το μέρος αυτό θα ήταν σε πολύ καλύτερη κατάσταση. Και πιθανότατα να μην ακουμπούσε ποτέ το κεφάλι του στις σιδηροτροχιές της γραμμής Άλτομινστερ, σαν την Άννα Καρένινα. Βάζω στοίχημα ότι χρειάστηκε να περιμένει λιγότερο απ' ό,τι εκείνη. Να κάτι που κάνετε καλά εσείς οι Γερ-

μαναράδες. Τα τρένα. Σας παραδέχομαι. Τα πάντα λειτουργούν ακόμα ρολόι σ' αυτή την καταραμένη χώρα».

«Και τα εκατό μάρκα μου τα δίνεις για ποιο λόγο; Για να κρατήσω το στόμα μου κλειστό;»

«Ε, ναι. Αλλά όχι έτσι όπως νομίζεις. Βλέπεις, σου κάνω χάρη. Σ' εσένα και σ' όλους σ' αυτή την πόλη. Βλέπεις, αν ποτέ μαθευτεί ότι κάποιος ξέθαψε ένα κουτί με χρυσό και κοσμήματα στον πίσω κήπο σου, Γκούντερ, τότε όλοι στην πόλη θα έχουν πρόβλημα με τα πλήθη που θα έρθουν να ψάχνουν για θησαυρούς. Πρόσφυγες, Βρετανούς και Αμερικανούς στρατιώτες, απεγνωσμένους Γερμανούς, άπληστους Ρώσους, ό,τι θες. Γι' αυτό και χειριζόμαστε το θέμα ανεπίσημα. Τόσο απλό».

«Αν υπάρξουν φήμες για θησαυρό, μπορεί να ανέβει και η δουλειά», είπα πηγαίνοντας πίσω στη ρεσεψιόν. Τα λεφτά ήταν ακόμα εκεί. «Μπορεί να επιστρέψουν πάρα πολλοί άνθρωποι στην πόλη έτσι».

«Κι όταν δεν βρουν τίποτα; Σκέψου το. Μπορεί να γίνουν άσχημα τα πράγματα. Το έχω δει».

Κούνησα καταφατικά το κεφάλι. Δεν μπορώ να πω ότι δεν έμπαινα στον πειρασμό να πάρω τα χρήματά του. Η αλήθεια όμως ήταν πως δεν ήθελα να έχω καμία σχέση με οτιδήποτε συνδέεται με χρυσό που έχει βγει από το στόμα κάποιου. Οπότε έσπρωξα τα χαρτονομίσματα προς το μέρος του.

«Μπορείς να σκάψεις αν θες», είπα. «Και μπορείς να κάνεις ό,τι στον διάβολο θες με ό,τι βρεις. Αλλά δεν μου αρέσει η μυρωδιά των χρημάτων σου. Αισθάνομαι σαν να είναι το μερίδιό μου από τα λάφυρα. Δεν ήθελα να συμμετέχω τότε και σίγουρα δεν θέλω να συμμετέχω και τώρα».

«Βρε, βρε», είπε ο Αμερικανός. «Για δεσ εδώ. Γερμανός με αρχές. Τι στον διάβολο, νόμιζα ότι ο Αδόλφος Χίτλερ σας είχε σκοτώσει όλους».

«Είναι τρία μάρκα η βραδιά», είπα. «Ο καθένας. Όλα μπροστά».

Υπάρχει μπόλικο ζεστό νερό, μέρα και νύχτα, αλλά αν θες κάτι παραπάνω από μπίρα ή καφέ, κοστίζει επιπλέον. Το φαγητό εξακολουθεί να μοιράζεται με δελτίο για τους Γερμανούς».

«Δεκτόν», είπε. «Και δεν ξέρω αν έχει σημασία, αλλά σου ζητώ συγγνώμη. Έκανα λάθος για σένα».

«Ούτε εγώ ξέρω αν έχει σημασία, αλλά σου ζητώ κι εγώ συγγνώμη». Έβαλα λίγο ακόμη από το ουίσκι του. «Κάθε φορά που κοιτάζω τα δέντρα αυτά στη σειρά, θυμάμαι τι συνέβη από την άλλη πλευρά».

ΔΥΟ

Ο άντρας στο αυτοκίνητο ήταν μετρίου αναστήματος, με σκούρα μαλλιά, πεταχτά αυτιά και σκοτεινά, λυπημένα μάτια. Φορούσε ένα χοντρό τούντ κοστούμι και απλό λευκό πουκάμισο, αλλά χωρίς γραβάτα, σίγουρα για να μην μπορέσει να αυτοκτονήσει. Δεν μου μίλησε και δεν του μίλησα ούτε εγώ. Όταν μπήκε στο ξενοδοχείο, το κεφάλι του έδειχνε να μαζεύεται ανάμεσα στους στενούς του ώμους, λες και – δεν μπορώ να σκεφτώ άλλη εξήγηση – είχε το βάρος της ντροπής. Ίσως όμως η φαντασία μου να υπερβάλλει. Σε κάθε περίπτωση τον λυπήθηκα. Αν η μοίρα είχε παίξει διαφορετικά τα χαρτιά της, μπορεί να είχα βρεθεί εγώ στην Buick του Αμερικανού.

Υπήρχε κι άλλος λόγος που τον λυπόμουν. Έδειχνε άρρωστος σαν να είχε πυρετό. Και σίγουρα δεν μπορούσε να αρχίσει να σκάβει στον κήπο μου. Το είπα στον Αμερικανό καθώς έφερνε εργαλεία από τον τεράστιο χώρο αποσκευών της Buick.

«Μοιάζει να χρειάζεται νοσοκομείο», είπα.

«Κι εκεί θα πάει ύστερα απ' αυτό», είπε ο Αμερικανός. «Αν βρει το κουτί, θα πάρει και την πενικιλίνη του». Σήκωσε τους ώμους του αδιάφορα. «Δεν θα είχε συνεργαστεί καθόλου αν δεν είχα αυτό το διαπραγματευτικό χαρτί».

«Νόμιζα πως εσείς οι Αμερικανοί τηρείτε τη Συνθήκη της Γενεύης», είπα.

«Α, βέβαια, βέβαια», είπε. «Αλλά οι τύποι αυτοί δεν είναι κανο-

νικοί στρατιώτες, είναι εγκληματίες πολέμου. Ορισμένοι έχουν δολοφονήσει χιλιάδες ανθρώπους. Οι τύποι αυτοί μόνοι τους απαρήχθησαν την προστασία της Γενεύης».

Ακολουθήσαμε τον Βολφ στον κήπο, όπου ο Αμερικανός πέταξε τα εργαλεία στο γρασίδι και του είπε να στρωθεί στη δουλειά. Έκανε ζέστη εκείνη τη μέρα. Πολλή ζέστη για να σκάβεις σπουδήποτε. Ο Βολφ έγειρε στο δέντρο για μια στιγμή, σαν να προσπαθούσε να βρει το σωστό μέρος και άφησε έναν αναστεναγμό.

«Νομίζω πως αυτό εκεί είναι το σημείο», ψιθύρισε. «Μπορώ να έχω ένα ποτήρι νερό;»

Τα χέρια του έτρεμαν και ιδρώτας έσταζε από το μέτωπό του.

«Βάλε του ένα ποτήρι νερό, Γκούντερ, σε παρακαλώ», είπε ο Αμερικανός.

Πήγα για το νερό και επέστρεψα για να βρω τον Βολφ να κρατάει την αξίνα. Προσπάθησε να σκάψει στο γρασίδι και παραλίγο να πέσει κάτω. Τον έπιασα από τον αγκώνα και τον βοήθησα να κάτσει. Ο Αμερικανός άναψε τσιγάρο, χωρίς να νοιάζεται απ' ό,τι φαίνεται.

«Με την ησυχία σου, Βολφ, φίλε μου», είπε. «Καμία βιασύνη. Γι' αυτό υπολόγισα δύο βράδια, βλέπεις; Επειδή δεν είναι και στην καλύτερη δυνατή κατάσταση για κηπουρική».

«Αυτός ο άνθρωπος δεν είναι σε θέση για οποιαδήποτε χειρωνακτική εργασία», είπα. «Κοίτα τον. Καλά καλά δεν μπορεί να σταθεί όρθιος».

Ο Αμερικανός πέταξε το σπίρτο του προς τον Βολφ και ξεφύσηξε περιφρονητικά.

«Φαντάζεσαι ότι θα είχε πει το ίδιο σ' όλους αυτούς που ήταν φυλακισμένοι στο Νταχάου;» είπε. «Σε καμία περίπτωση. Το πιθανότερο να τους πυροβολούσε στο κεφάλι όταν έπεφταν από την εξάντληση. Και δεν είναι κακή ιδέα. Δεν θα μπω και στον κόπο να τον γυρίσω πίσω στο νοσοκομείο των φυλακών».

«Δεν είναι αυτός ο σκοπός σου εδώ όμως, σωστά; Νόμιζα πως ήθελες ό,τι είναι θαμμένο εδώ».

«Ναι, βέβαια, αλλά δεν πρόκειται να σκάψω εγώ. Τα παπούτσια αυτά είναι Φλόρσχαϊμ».

Πήρα θυμωμένος την αξίνα από τον Βολφ.

«Αν υπάρχει έστω μία περίπτωση να σας ξεφορτωθώ πριν πέσει το βράδυ», είπα, «θα πρέπει να το κάνω εγώ».

Και έχωσα τη μύτη της αξίνας στο γρασίδι σαν να ήταν το κρανίο του Αμερικανού.

«Τα θες και τα παθαίνεις, Γκούντερ».

«Όχι, αλλά αυτός να δεις τι θα πάθει αν δεν τον βοηθήσω».

Σήκωσα πάλι την αξίνα.

«Σ' ευχαριστώ, σύντροφε», ψιθύρισε ο Βολφ καθισμένος κάτω από το δέντρο, όπου έγειρε πίσω και έκλεισε αδύναμα τα μάτια του.

«Γερμαναράδες σου λέει». Ο Αμερικανός χαμογέλασε. «Στηρίζετε ο ένας τον άλλο, έτσι δεν είναι;»

«Δεν έχει καμία σχέση που είναι Γερμανός», είπα. «Το πιο πιθανό να το έκανα για οποιονδήποτε δεν πολυσυμπαθώ, μεταξύ αυτών και για σένα».

Πάσχιζα για καμιά ώρα με την αξίνα και μετά με το φτυάρι όταν, σε περίπου ένα μέτρο βάθος, χτύπησα κάτι σκληρό. Ακούστηκε σαν φέρετρο και άφηγε την ίδια αίσθηση. Ο Αμερικανός ήρθε γρήγορα στο πλάι της τρύπας, τα μάτια του έψαχναν το χώμα. Συνέχισα να σκάβω, μέχρι που έσπρωξα έξω ένα κουτί στο μέγεθος μικρής βαλίτσας και το έβαλα στο γρασίδι στα πόδια του. Ήταν βαρύ. Όταν κοίταξα ψηλά, είδα ότι κρατούσε ένα τριανταοχτάρι στο χέρι του. Ένα κοντόκαννο αστυνομικού τύπου.

«Τίποτα προσωπικό», είπε. «Όμως κάποιος που σκάβει να βρει θησαυρό μπορεί και να νομίζει ότι του αξίζει ένα μερίδιο. Ειδικά κάποιος που είχε τη φρόνηση να απορρίψει εκατό μάρκα».

«Τώρα που το αναφέρεις», είπα, «η ιδέα να σου λιώσω τη μούρη με το φτυάρι είναι πολύ δελεαστική».

Έδειξε με το όπλο του.

«Τότε καλύτερα να το πετάξεις στο πλάι, για κάθε ενδεχόμενο».

Έσκυψα, σήκωσα το φτυάρι και το πέταξα στο παρτέρι. Έβαλα το χέρι μου στην τσέπη και αφού τον είδα να τρομάζει λίγο, γέλασα.

«Πολύ νευρικός είσαι για ζόρικος τύπος, ε;» Έβγαλα ένα πακέτο Lucky Strike και άναψα τσιγάρο. «Υποθέτω πως τα κομμάτια που φτύνουν οι Γερμανοί δεν είναι από βλήματα. Τίποτα κουκούτσια θα βρήκαν. Είτε αυτό είτε μας λες παραμύθια».

«Άκου τώρα τι θέλω να κάνεις», είπε. «Βγες από την τρύπα, πάρε το κουτί και πήγαινε το στο αυτοκίνητο».

«Εσύ προσέχεις το μανικιούρ σου», είπα.

«Ακριβώς», είπε. «Εγώ προσέχω το μανικιούρ μου».

Βγήκα από την τρύπα και κοίταξα πρώτα αυτόν και μετά το κουτί στο έδαφος.

«Είσαι κάθαμμα, να το ξέρεις», είπα. «Αλλά έχω γνωρίσει πολλά καθάρματα στην εποχή μου – ορισμένα από τα μεγαλύτερα, μεγαλύτερα από σένα – και ξέρω τι λέω. Υπάρχουν πάρα πολλοί λόγοι να πυροβολήσεις και να σκοτώσεις κάποιον εν ψυχρώ, αλλά η άρνηση να κουβαλήσει ένα κουτί σε ένα αυτοκίνητο δεν είναι ανάμεσά τους. Άρα λοιπόν εγώ θα μπω μέσα να πλυθώ και να μουβάλω μία μπίρα, κι εσύ μπορείς να πας στον διάβολο».

Γύρισα από την άλλη και μπήκα στο σπίτι. Δεν τράβηξε τη σκανδάλη.

Περίπου πέντε λεπτά αργότερα κοίταξα από το παράθυρο του μπάνιου μου και είδα τον Βολφ να κουβαλάει αργά το κουτί στην Buick. Με το όπλο ακόμα στο χέρι και κοιτάζοντας νευρικά τα παράθυρα του ξενοδοχείου, σαν να είχα ντουφέκι, ο Αμερικανός άνοιξε τον χώρο αποσκευών και ο Βολφ έριξε μέσα το κουτί. Στη

συνέχεια οι δυο τους μπήκαν στο αυτοκίνητο και απομακρύνθηκαν γρήγορα. Κατέβηκα στο ισόγειο, πήρα μια μπίρα από το μπαρ και κλείδωσα την είσοδο. Ο Αμερικανός είχε δίκιο για ένα πράγμα. Ήμουν κάκιστος ξενοδόχος. Και είχε έρθει η ώρα να το αναγνωρίσω στην πράξη. Βρήκα ένα χαρτί και έγραψα με μεγάλα κόκκινα γράμματα «ΚΛΕΙΣΤΟ ΜΕΧΡΙ ΝΕΟΤΕΡΑΣ». Στη συνέχεια κόλλησα το χαρτί στο τζάμι της πόρτας και επέστρεψα στο μπαρ.

Δύο ώρες και με τις διπλάσιες μπίρες αργότερα, μπήκα σε ένα από τα νέα ηλεκτρικά τρένα για τον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό του Μονάχου. Από κει διέσχισα το βομβαρδισμένο κέντρο της πόλης μέχρι τη γωνία της Λούντβιχστρασε, όπου μπροστά από τα καμένα ερείπια του Λόιχτενμπεργκ Παλέ και του Οντεόν, που κάποτε ήταν οι καλύτερες αίθουσες μουσικών εκδηλώσεων στο Μόναχο, πήρα το τραμ προς τα βόρεια και το Σβάμπινγκ. Εδώ σχεδόν όλα τα κτίρια μου θύμιζαν τον εαυτό μου, με μόνο τις προσόψεις να στέκονται, οπότε ενώ η γενική εμφάνιση του δρόμου δεν φαινόταν να έχει πληγεί ιδιαίτερα, στην πραγματικότητα τα πάντα ήταν ερειπωμένα και καμένα. Είχε έρθει η ώρα να κάνω κάποιες επισκευές. Δεν έβλεπα όμως πώς θα ήταν δυνατόν κάτι τέτοιο αφού έκανα ό,τι έκανα. Όταν δούλευα ως ντετέκτιβ για το Ξενοδοχείο Άντλον στις αρχές της δεκαετίας του 1930, είχα μάθει κάποια πράγματα για το πώς λειτουργεί ένα μεγάλο ξενοδοχείο, αλλά δεν ήταν καλή προετοιμασία για τη λειτουργία ενός μικρού. Ο Αμερικανός είχε δίκιο. Έπρεπε να επιστρέψω σε ό,τι κάνω καλύτερα. Θα πήγαινα να πω στην Κίρστεν ότι σκόπευα να βάλω το ξενοδοχείο για πώληση και ότι το σχέδιό μου ήταν να γίνω πάλι ιδιωτικός ντετέκτιβ. Και φυσικά το να της το πω δεν ήταν πρόβλημα· το να περιμένω όμως να δείξει οποιοδήποτε σημάδι κατανόησης ήταν. Και ενώ εγώ είχα ακόμα ακέραιη την πρόσοψη, η Κίρστεν ήταν απόλυτως ένα ερείπιο του παλιού της εαυτού.

Στη βόρεια άκρη του Σβάμπινγκ βρισκόταν το κεντρικό κρατικό ξενοδοχείο. Χρησιμοποιούνταν ως το στρατιωτικό νοσοκομείο

των Αμερικανών, που σήμαινε ότι οι Γερμανοί έπρεπε να πάνε αλλού. Όλοι εκτός από τους τρελούς δηλαδή, οι οποίοι πήγαιναν στο Ινστιτούτο Ψυχιατρικής Μαξ Πλανκ του νοσοκομείου. Ήταν στη διπλανή γωνία από το κεντρικό ξενοδοχείο, στην Κρέπελινστρασε. Την επισκεπτόμουν όσο συχνότερα μπορούσα, δεδομένου ότι είχα και ένα ξενοδοχείο να φροντίσω, που σήμαινε ότι τελευταία ερχόμουν μόνο μέρα παρά μέρα.

Το δωμάτιο της Κίρστεν είχε θέα στο Πάρκο Πριντς Λούιτπολντ προς τα νοτιοανατολικά, αλλά δεν θα μπορούσα να περιγράψω την κατάστασή της ως άνετη. Στα παράθυρα του δωματίου υπήρχαν κάγκελα και οι άλλες τρεις γυναίκες που έμεναν εκεί είχαν σοβαρές διαταραχές όλες τους. Το δωμάτιο βρωμούσε ούρα και πού και πού κάποια από τις άλλες γυναίκες ούρλιαζε δυνατά, γελούσε υστερικά ή ξεστομίζε κάτι απίστευτα πρόστυχο εναντίον μου. Επίσης τα κρεβάτια είχαν ζώψια. Στους μηρούς και στα μπράτσα της Κίρστεν έβλεπα τσιμπήματα και μια φορά κάτι με είχε τσιμπήσει κι εμένα. Την ίδια την Κίρστεν δεν μπορούσα καν να την αναγνωρίσω ως τη γυναίκα που είχα παντρευτεί. Τους δέκα μήνες αφού φύγαμε από το Βερολίνο ήταν σαν να είχε γεράσει δέκα χρόνια. Τα μαλλιά της ήταν μακριά, γκριζα και άλουστα. Τα μάτια της ήταν σαν δύο καμένες λάμπες. Καθόταν στην άκρη του σιδερένιου σκελετού του κρεβατιού της και κοιτούσε τον πράσινο μουσαμά στο πάτωμα λες και ήταν το πιο συναρπαστικό πράγμα που είχε δει ποτέ της. Έμοιαζε σαν κακόμοιρο, βαλσαμωμένο ζώο στη συλλογή ανθρωπολογίας στο μουσείο στη Ρίχαρντ Βάγκνερ Στράσε.

Μετά τον θάνατο του πατέρα της η Κίρστεν είχε πέσει σε κατάσταση γενικής κατάθλιψης και άρχισε να πίνει πολύ και να μιλάει μόνη της. Στην αρχή είχα υποθέσει πως θεωρούσε ότι την άκουγα, αλλά σύντομα συνειδητοποίησα με πόνο ότι δεν ίσχυε κάτι τέτοιο. Οπότε ήμουν όντως χαρούμενος όταν σταμάτησε να μιλάει μόνη της. Το μόνο πρόβλημα ήταν ότι σταμάτησε να μιλάει

εντελώς και όταν έγινε φανερό ότι είχε αποτραβηχτεί, κάλεσα τον γιατρό, που πρότεινε να μπει αμέσως στο νοσοκομείο.

«Πάσχει από οξεία κατατονική σχιζοφρένεια», μου είχε πει ο δρ. Μπούμπλιτς, ο ψυχίατρος που είχε αναλάβει την Κίρστεν μία βδομάδα περίπου μετά την εισαγωγή της. «Δεν είναι και τόσο ασυνήθιστη περίπτωση. Έπειτα από όλα όσα έχει περάσει η Γερμανία, ποιον θα εξέπληττε; Σχεδόν το ένα πέμπτο των ασθενών μας πάσχουν από κάποιας μορφής κατατονία. Ο Νιζίνσκι, ο χορευτής και χορογράφος, έπασχε από την ίδια ασθένεια με τη φράου Χάντλεξερ».

Επειδή ο οικογενειακός γιατρός της Κίρστεν τη φρόντιζε από μικρό κορίτσι, την είχε βάλει στο Μαξ Πλανκ με το πατρικό της όνομα (προς μεγάλη μου ενόχληση, ήταν ένα λάθος που δεν έδειχνε ότι πρόκειται να διορθωθεί. Και δεν είχα κουράγιο πια να διορθώνω τον γιατρό όταν την αποκαλούσε φράου Χάντλεξερ).

«Θα γίνει καλύτερα;» είχα ρωτήσει τον δόκτορα Μπούμπλιτς.

«Δύσκολο να το πει κανείς», είπε.

«Τι κάνει ο Νιζίνσκι αυτές τις μέρες;»

«Κυκλοφόρησε μια φήμη ότι πέθανε. Αλλά δεν ήταν αλήθεια. Ζει ακόμα. Εξακολουθεί όμως να βρίσκεται υπό ψυχιατρική φροντίδα».

«Φαντάζομαι πως αυτό απαντά στην ερώτησή μου».

«Για τον Νιζίνσκι;»

«Για τη γυναίκα μου».

Αυτές τις μέρες σπάνια έβλεπα τον δόκτορα Μπούμπλιτς. Τον περισσότερο καιρό καθόμουν δίπλα στην Κίρστεν και της βούρτσιζα τα μαλλιά και πότε πότε της άναβα τσιγάρο, που το έβαζα στην άκρη του στόματός της, όπου έμενε μέχρι να το βγάλω, χωρίς να το έχει καπνίσει. Μερικές φορές ο καπνός που ανέβαινε στο πρόσωπό της την έκανε να ανοιγοκλείνει τα μάτια, και ήταν το μόνο σημάδι ζωής που έδειχνε, κι αυτός ήταν κατά το ήμισυ ο λόγος που το έκανα. Άλλες φορές της διάβαζα την

εφημερίδα ή ένα βιβλίο· και μία ή δύο φορές, επειδή η αναπνοή της ήταν τόσο άσχημη, της βούρτσισα και τα δόντια. Εν προκειμένω της μίλησα για το σχέδιο που είχα για το ξενοδοχείο κι εμένα.

«Πρέπει να κάνω κάτι στη ζωή μου», είπα. «Δεν μπορώ να μείνω άλλο στο ξενοδοχείο. Διαφορετικά θα καταλήξουμε και οι δύο εδώ μέσα. Αφού λοιπόν φύγω σήμερα από δω, θα πάω να δω τον οικογενειακό σας δικηγόρο και θα βάλω πωλητήριο στην επιχείρηση. Και μετά θα δανειστώ λίγα χρήματα μ' αυτό ως εγγύηση από τον χερ Κολ στη Βέξελμπανκ, ώστε να ξεκινήσω μια δική μου δουλειά. Ως ιδιωτικός ντετέκτιβ φυσικά. Δεν έχω κανένα ταλέντο στη διαχείριση ενός ξενοδοχείου. Αστυνομική έρευνα, αυτό είναι το μόνο που ξέρω να κάνω. Θα νοικιάσω ένα γραφείο κι ένα μικρό διαμέρισμα εδώ, στο Σβάμπινγκ, για να είμαι κοντά σου. Όπως ξέρεις, αυτά τα μέρη του Μονάχου πάντα μου θυμίζουν λίγο το Βερολίνο. Και είναι και φτηνά εδώ φυσικά. Εξαιτίας των ζημιών από τους βομβαρδισμούς. Κάπου κοντά στη Βαγκμούλερστρασε, στη νότια άκρη της Ένγκλισερστρασε θα ήταν ιδανικά. Εκεί έχει τα γραφεία του και ο βαυαρικός Ερυθρός Σταυρός κι εκεί πάντα πάει κανείς πρώτα όταν θέλει να βρει κάποιον εξαφανισμένο. Νομίζω πως μπορεί κανείς να βγάλει αρκετά αν εξειδικευτεί σ' αυτό το σκέλος της δουλειάς».

Δεν περίμενα να πει κάτι η Κίρστεν και σίγουρα δεν με απογοήτευσε από αυτή την άποψη. Κοίταζε το πάτωμα λες και τα νέα μου ήταν το πιο καταθλιπτικό πράγμα που είχε ακούσει εδώ και μήνες. Λες και η πώληση ενός σχεδόν χρεοκοπημένου ξενοδοχείου στο Νταχάου ήταν η χειρότερη επιχειρηματική απόφαση που μπορούσε να πάρει κανείς. Σταμάτησα να μιλάω, έβαλα το τσιγάρο της στο στόμα μου και τράβηξα μια τζούρα πριν το σβήσω στη σόλα του παπουτσιού μου και ρίξω τη γόπα στην τσέπη του σακακιού μου – το δωμάτιο ήταν αρκετά βρώμικο χωρίς να χρειάζεται να προσθέσω κι ένα τσιγάρο στη βρωμιά.